

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:9

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosbeide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Loos, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meina, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & IJ. COINTRE, Genn.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Aboonement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: De Chr. „Persoonlijkheid“ in onzen tijd, I. — Uit de Schrift: Jona, I. — Kerkelijk Leven: Synode-Instructie, X. — Geestelijke Adviezen: Openbare schuldbeelden bij gelovigen huwelijk. — Literatuur en Kunst: De bruid van het Glorieuze. — Zending en Evangelisatie: De Zondingsfilm. — Uit de Buitenlandsche Kerken: Zending onder de Kaffers in Z.-Afrika. Niet meer dan blijk. Geref. Theol. school te Elberfeld. — Perschoonw. — Boekbespreking. — Gen. Synode te Groningen. — Kerknieuws.

DE CHRISTELIJKE „PERSOONLIJKHEID“ IN ONZEN TIJD.

I.

De vraag zou gedaan kunnen worden, of met het algemeener worden van de welvaart, met het toenemen van het sociaal „geluk“, met het voor de massa opengaan van allerlei, tot dusver voor velen gesloten levenssferen, met het inrichten van volksbibliotheken, volksuniversiteiten, en dergelijke, ook inderdaad de kracht van de persoonlijkheid in 't algemeen groter is geworden.

Inmers naast de vraag of de persoonlijkheid ontplooiingsmogelijkheid heeft, mag en moet toch ook die andere gesteld worden: *wat het resultaat is van allerlei pogingen om de persoonlijkheden tot ontplooiing te brengen.*

Daar rijzen dan vragen als deze: is de persoonlijkheid van den mensch in onze dagen werkelijk een éénheid of leeft deze mensch onder den ban van een zekere tweedheid of innerlijke verscheurdheid? Heeft de moderne mensch geleerd het totaal van zijn persoonlijkheid evenwichtig en toch met de juiste mate van energie te geven aan het samenlevings-totaal, dat eenzijdig hem noodig heeft, en anderzijds voor hem zelf weer noodig is, om tot zijn recht te komen? Heeft onze tijd, met zijn ontzaglijke voorraad van scholen, instituten, cursussen, opleidingen, studie-kringen, en wat dies meer zij, de menschen sterker gemaakt, zoodat ze nu als werkelijk beter gewapend staan in den strijd des levens?

Deze vragen zijn natuurlijk met een zeer groot aantal nog aan te vullen en te vermeerderen.

We stellen ze evenwel — en we meenen, dat het zóo voldoende is, — om te laten merken, dat er toch zekere verwachtingen mogen aanwezig zijn, dat er zekere hoop mag worden gekoesterd, dat het vele, dat onze tijd den menschen biedt, ook in de persoonlijkheid en in de kracht van die persoonlijkheid een weerslag en een loon zal vinden.

„Maar“ zoo zal iemand zeggen, „wat verstaat ge in dit geval onder „persoonlijkheid“?“

Deze vraag komt niet onverwacht.

Inmers het begrip „persoonlijkheid“ heeft geen vasten inhoud. De een bedoelt door dit woord *dit*, en de ander iets anders.

Het woord wordt, in het dagelijksche spraakgebruik vooral, meermalen gebruikt in den zin van „een man uit één stuk“ of ook wel „een krachtfiguur“.

Bij een dergelijk gebruik is er natuurlijk iets in van een tautologie, een tweemaal hetzelfde zeggen, wanneer we spreken over een „krachtige persoonlijkheid“.

Anderen gebruiken het woord „persoonlijkheid“ in dien zin, dat ze er onder verstaan speciaal iemand, die ongewoon goed weet, wat hij wil — wat dan vaak synoniem is met wat „doordrijvend“, „koppig“, of iets dergelijks.

Weer anderen zijn er, die van een persoonlijkheid spreken, wanneer ze bedoelen, iemand, die door min of meer mystieke oorzaken, een overwegend invloed op hun omgeving uitoefent. De oogopslag van dezen, die „overtuigde“ wijze, waarop ze spreken, soms ook de imponerende gestalte, die ze ontvingen maakt hen dan tot „persoonlijkheden“ in hun kring.

Zonder meer bedoelen wij, wanneer we in deze artikelen spreken over „de christelijke persoonlijkheid“, het woord „persoonlijkheid“ in geen van deze beteekenissen.

Het is trouwens de vraag, of het in vele gevallen niet onjuist wordt gebruikt. Maar daarover spreken we thans niet.

Wij verstaan onder persoonlijkheid datgene, wat ieder heeft als het hem alleen en hem geheel eigene.

Ieder levend mensch is een „ik“ en die „ik“ heeft een

menschelijke natuur; stoffelijk en psychisch uit zich die natuur; de onsterfelijke „ik“, door God in 't leven geroepen, heeft bij de openbaring van het leven in de gevarieerdheid van den individu, dat eigene in zijn openbaring, dat hem tot een persoonlijkheid maakt; van alle andere persoonlijkheden onderscheiden, volkomen éénmaal aanwezig.¹⁾

De eigenaardigheid van die persoonlijkheid hangt samen met allerlei erfelijke factoren; met gegevens omtrent het milieu; met belevingen en ervaringen; met de opvoeding, die werd ontvangen; met onderbewuste of onbewuste ondergaans invloeden. Maar telkens weer is bij ieder levend mensch het resultaat zóo, dat er is, dat eigene, dat zijn „ik“ onmiddellijk herkent als „van Mij“.

Bij een harmonische levensontwikkeling nu, zal er, zooals gemakkelijk te verstaan is, tweemaal noodig zijn. In de eerste plaats moet er harmonie zijn in de persoonlijkheid zelf.

Indien innerlijke verscheurdheid die persoonlijkheid krachteloos maakt, kan ze voor de anderen, voor de omgeving, voor het breede leven niet veel betekenen.

Bovendien moet, zal de persoonlijkheid tot haar recht komen, de individu zelf zich bewust zijn, wat hij is en wat hij kan en wil. De „ik“ heeft koninklijk regiment te oefenen over de gaven en talenten, die hij bij zichzelf aanwezig weet. Maar dat niet alleen, hij heeft ook de bijzonderheden, de mancoeringen, de „teint“ van zijn eigen persoonlijkheid wel te kennen.

Dat is het groote privilege, dat voor den mensch zelf omtrent hemzelf is weggelegd.

Want hoe goed anderen ons kunnen kennen hoezeer liefde vernag heimelijke gelachten en verdronken aandoningen te lezen van ons gelaat of te verstaan uit ons gehoor, — ons allerdiepste is voor ieder mensch verborgen; slechts wijzelf kunnen „door onzen geest, die in ons is“ de „diepten“ van ons eigen geestelijk zijn onderzoeken.

Het is nu voor een harmonisch leven niet voldoende, dat de innerlijke harmonie aanwezig is, we moeten ook zelf onszelf kennen, opdat we — daar inmers „leven“ altijd beteekent: „zich openbaren“ — onze eigen harmonische persoonlijkheid kunnen instellen op het breede leven zóo, dat er aansluiting aan dat leven wordt verkregen.

Vele evenwichtige figuren zijn onevenwichtig geworden in hun levensopenbaring, omdat ze in 't leven een plaats verkozen of zich lieten welgevallen, waar ze niet pasten; waar de harmonie met hun innerlijk zijn niet was te vinden.

Soms was dit 't geval, ondanks 't feit, dat de personen zelf zich toch wel van te voren van de ontstaande disharmonie bewust waren; soms ook was 't zóo — en dit was misschien wel meestal het geval — omdat de personen zichzelf niet kenden; en ook diensgevolge zich meer lieten leven, dan dat ze leefden.

Uit het gezegde zal het duidelijk zijn, dat naar ons inzien eerst dan van een evenwichtige openbaring van de „persoonlijkheid“ kan worden gesproken, wanneer iemand het hem geheel eigene, harmonisch bezit en beheert, en tegelijkertijd dit bezit en deze heerschappij gericht wordt op de wereld en het leven rondom, zoodat die persoonlijkheid met de andere, een levend en organisch geheel vormt.

Heeft dan dus ieder mensch een eigen persoonlijkheid?

Ongetwijfeld.

Alleen maar er zijn er, die wel hun bezit hebben, maar er niet mee werken op zulk een wijze, dat het als een waardevol bezit kenbaar kan worden.

Er zijn ook anderen — en zij zijn veel meer in aantal, die ook het eigene bezitten, maar die in stage innerlijke verscheuring, nimmer komen tot het kennen van „het zelf“ of het ordenen van „het zelf“, zoodat ze nimmer worden datgene, wat ze zijn konden.

Dat het de zonde is, die hier verwoestend werkt, behoeft zeker niet expres te worden gezegd. Ook die zonde

¹⁾ Over de organisatie van de persoonlijkheid, de verbinding tusschen „ik“ en „natuur“, tusschen „ik“ en „het psychische“ enz. hoop ik eerlang in „de Gereformeerde School“ mijn gedachten breder uiteen te zetten en te adstrueren.

evenwel kan op alle mogelijke wijzen invloed oefenen en direct en indirect staat tenslotte elke persoonlijkheid onder haar ban. Zoo gezien is elke overwinning van de innerlijke verscheurdheid genade-vrucht; en eerst dan wordt de grootste innerlijke breuk geheeld, wanneer naar het zóo bekende woord van Augustinus „ons hart rust vindt in God“.

Ook zonder bijzondere genade evenwel kan de mensch — zij 't dan ook niet in zijn betrekking met God — het ver brengen in dat vinden van de harmonie in zijn eigen bestaan en dat vinden van de harmonie met het leven rondom.

En ieder mensch, die in staat is dat eigene eenigszins te ordenen, te beheerschen en aan te wenden, kan zijn persoonlijkheid tot openbaring doen komen.

Zoo gezien kunnen we dus van een persoonlijkheid spreken bij Johannes, de apostel der liefde, zoowel als bij den Boanerges; bij den voortvarenden Petrus, maar niet minder bij den bescheiden Andreas.

En als we zóo over „persoonlijkheid“ een gedachte hebben gevormd, kunnen we trachten, de vragen, in 't begin van dit artikel gesteld, te beantwoorden.

J. W.

UIT DE SCHRIFT.

Jona.

1.

Jona in den storm.

Jona, de profet des Heeren ontvangt de opdracht van God om naar Ninivé te gaan en in den naam des Heeren tegen die groote stad te prediken, omdat de boosheid in dit centrum van heidensch leven opgeklimmen is voor Gods Aangezicht.

Maar Jona is onwillig.

Hij rekent met de mogelijkheid, dat de Heere ten slotte aan Ninivé genade zal bewijzen en daartegen komt zijn hoogmoedige Joodsche hart in verzet.

Hij wil wel heil voor Israël, maar niet voor de volken der wereld.

Daarom tracht hij God te ontloopen.

Hij zal zoo ver mogelijk wegyuchten. In plaats van Oostwaarts, in de richting van Ninivé vlucht hij Westwaarts naar Tarsis, dat gold als het einde der aarde.

Een schip van de groote vaart zal hem daarheen voeren.

De havenstad Jafó is spoedig verlaten.

Het water van de Middellandsche Zee omspoelt zijn kiel.

De kust is reeds uit het gezicht.

Jona is ontkomen en hij kan, naar het schijnt, gerust zijn.

Ninivé zal van hem het Woord Gods niet hooren.

Dwaze Jona!

Als of iemand vluchten kon van het Aangezicht des Heeren!

Roept God niet van het Oosten en van het Westen?

Hoort, daar gaat de wind zich verheffen.

Een storm steekt op, zoo hevig als deze zeelieden nog nimmer beleefden.

Het sterke schip dreigt te breken.

De zeelieden komen in grooten nood.

Zij werpen, om het schip te verlichten, het scheepsgereedschap overboord en zij roepen tot hun goden.

Maar het gevaar wordt al grooter.

Dra wordt Jona als de oorzaak van den hun dreigenden ondergang ontdekt.

Hij belijdt, dat hij beproefde zich aan zijn goddelijken last te onttrekken.

Het wordt hun duidelijk, dat goddelijke toorn in den storm zich op hem wierp.

En hoewel aarzelen en alleen door den uitersten nood gedrongen, brengen zij Jona ten offer.

De profet wordt in de zee geworpen.

W.

En de zee werd stil van hare verbolgenheid. Jona in den storm is ons een machtig teeken Gods.

Israël was Gods volk.

Maar het doodde de profeten en steenigde die van Godswege tot hen gezonden waren en verliep zich hardnekkig in afgoderij.

Daarom moest hun verwerping als volk van God zeker komen.

Israël's God zocht daarom de heidenen.

In den storm baden de heidensche zeelieden, terwijl Jona sliep in valsche rust.

Zoo zal het met Israël gaan.

De heidenen zullen komen vragen naar het heil des Heeren, terwijl Israël in valsche rust ondergaat.

De zeelieden behouden en Jona weggevoerd, het profeteert de aanneming der heidenen, die de verwerping van Israël zal zijn.

Hierbij moet tusschentreden een offer.

Jona in de zee geworpen en ten offer gebracht voor het behoud der scheepslieden, wijst heen naar het éene groote offer, dat het behoud is der wereld.

Jona in den storm is daarom ook schaduw van den Christus.

De oude wereldzee werd beroerd door de zonde van één mensch.

De storm werd gestild door het offer van één mensch.

Zoo is ook de groote levenszee in heftige beooring door de zonde van één mensch.

Maar evenzeer door de offerande van één mensch is er stilling van Gods toorn, verzoening, vrede.

En deze éene is de meerdere dan Jona.

Want Jona vluchtte weg, maar Jezus gaf zich gewillig, opdat al Gods haren en al Gods golven over hem zouden heenentrekken.

Jona's naam beteekent duif.

Maar bij dezen profeet is die naam een schrille wanklank.

Niet alzoog bij Jezus, Wiens naam Zaligmaker beteekent.

Jezus is de duif, die vrede verkondigt en meedeelt door Zijn bloed.

Jona in den storm is ten derde ook een baken op de levenszee ons ter waarschuwing.

Wij mogen een roeping Gods niet ontkomen en als we 't niettemin trachten te doen zal de ongunst Gods ons zeker treffen.

Dan, hoe zondig blijkt te wezen de zelfverheffing in al haar vormen.

Het gerust zijn op eigen geestelijke voorrechten zonder bekommernis over het heil van hen, die buiten zijn.

Het Farizeïsme der Joden, de zelfvoldaanheid der christenen, het kerkisme van enghartige zielen — Jona in den storm waarschuwt u wat daarvan komt.

Ten slotte, Jona in den storm predikt ons, dat wij buiten Gods weg kunnen zijn.

Gods raad zal bestaan in eeuwigheid.

Geen onwillige dienstknecht kan Zijn hoog bestel ooit keeren.

Maar wij kunnen wel buiten Gods weg zijn.

Als het dan stormt in ons leven mogen wij wel vragen: is er ook oorzaak?

Dit behoeft niet altijd zoo te wezen.

Bij Job b.v. was het niet zoo.

Maar het kan toch zijn, dat de Heere een twist met ons heeft.

Zoeken wij daarvoor het licht des Heiligen Geestes!

En leeren wij van Jona, dat in zulke omstandigheden het eenig behoud ligt in gewillige overgave en onderwerping aan Gods recht.

Jona werd in den nood geen zelfmoordenaar als Judas.

Hij sprong niet over boord.

Maar hij boog zich gewillig en liet Gods recht over hem heengaan.

Nu behoeft er God lof door ons geen offer gebracht te worden als door Jona.

Want het éene, algemeene offer is gebracht door het Lam Gods.

Tot Hem dan gevloeden onder de stormen des levens.

Golgotha stilde den storm.

Aan den voet van het kruis wordt genoten vrede en rust.

J. G. KUNST.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken. X.

De zaak-Ds Brussaard I.

Reeds sprak ik met mijn lezers af, dat ik bij mijn Synode-indrukken volstrekt niet de tijdsorde, waarop de verschillende stukken in behandeling kwamen, zou in acht nemen.

Daarom neem ik ditmaal een sprong van het begin naar het einde der Synode, om straks weer terug te springen naar het midden.

De zaak-Ds Brussaard en de zaak-Dr van Leeuwen stonden de laatste weken in het brandpunt der belangstelling en de aktualiteit daarvan willen we hemelden om daarover het een en ander te zeggen. Wel geraakt iemand, die Synode-indrukken schrijft, hier in een moeilijk parket.

Deze zaken toch werden in geheime zittingen verhandeld en in openbare zitting werden alleen de resultaten bekend gemaakt, waartoe de Synode in comité-generaal gekomen was.

Nu mogen wij natuurlijk van wat in besloten zitting verhandeld werd, geen indrak geven.

Toen de openbare zitting werd gehouden, hadden wij de Synode reeds moeten verlaten.

Deze leverde trouwens met betrekking tot deze punten niets bijzonders op.

Zoodoende kunnen wij alleen den indrak weergeven, welke de bekend geworden feiten op ons hebben gemaakt en staan wij alzoo op één lijn met hen, die de besluiten uit de krant hebben gelezen.

Beginnen we met de zaak-Ds Brussaard.

Het stemt ons tot voldoening, dat die nu in orde gekomen is.

Alle andere dergelijke zaken, waarover de Synode had te oordeelen, werden gevolgd door afzetting of schorsing.

Des te meer verblijdt het, dat deze zaak een gunstigen afloop had.

Wij hadden ons daarover trouwens geen oogenblik bezorgd gemaakt.

Schismatische bladen schreven wel, dat Ds Brussaard veel verder van Assen afstond dan b.v. Ds van den Brink.

Maar ons was daarvan niets gebleken.

En met mededeelingen uit onderonsjes kunnen wij ons ten slotte niet inlaten.

Hoewel het vooruitzicht dan ook nimmer ontmoedigend was, had deze zaak nog al wat voeten in de aarde.

De oorzaak lag hierin, dat Ds Brussaard wel de door de Synode van Assen gebishte verklaring wilde afleggen, maar dat hij er nog een heele ceel aan het voorafgaan, waarin men zich afvroeg: waartoe dient dit toch eigenlijk? en waarin uitdrukkingen voorkwamen, waarop wel het een en ander aan te merken was.

Got nu nog in zijn antwoord aan de classis Haarlem ten overstaan van Deputaten der Synode scheen hij het noodzakelijk te vinden, die vóórverklaring nog eens op te nemen.

Gemakshalve drukken wij die hier nog eens af.

ten eerste, dat ik na zamenpreking met de Gen. Synode en de daaruit gevolgde correspondentie, gevoerd tusschen mij en prof. Bidderbos, waarbij vanwege de synode nadrukkelijk is uitgesproken, dat het recht tot indienen van gravamina door de Synode volmondig erkend wordt; voorts dat het woord klaarblijkelijk voor het allerminst in strijd, doch veelmeer synoniem is met „goede schriftuurlijke gronden”; wijders dat betreffende mijn uiteenzetting over het schriftgezag de Synode heeft uitgesproken gelijk zij deed en eindelijk dat de Synode door haar uitspraak geenszins alle moeilijkheden van het Schriftverhaal in Gen. II en III opgelost acht, thans de aanvankelijk bij mij bestaande bezwaren tegen de uitspraak der Synode in zake den boom der kennis des goeds en des kwaads, de slang en haar spreken en den boom des levens zijn weggenomen; al is het dat ik ook nu nog enkele uitdrukkingen minder gelukkig gekozen acht en nog steeds van meening ben, dat mede daaruit voortvloeiend veelvuldig misverstand tot betrouwenwaardige handelingen geleid heeft; dat, naar ik meen, de uitspraak der Synode geen centrale waarheid betreft; dat de wijze van behandeling geenszins in alles mijn instemming heeft, met name, dat de Gen. Synode een belijdenisuitspraak deed, zonder dat de leden der Kerken en de mindere kerkelijke vergaderingen, zich hierover vooraf rustig konden bezinnen; en dat, ten aanzien van mijn persoon, ik meen, dat de Synode, of het eenvoudig bij de correspondentie had moeten laten, of de door haar zelf gewilde bespreking van bezwaren in eigen kring had moeten afhandelen, of anders mijn kerkeraad in de eerste plaats had moeten aanwijzen om zich van mijn houding te vergewissen, maar dat ik mij bij het een en ander neerleg, hoewel ik mij het recht voorbehoud, tot het indienen van een voorstel tot herziening.

De eerste zinsnede, dat door de Synode het recht tot indienen van gravamina volmondig erkend wordt, is eigenlijk geheel overbodig. En het overbodige doet dikwijls kwaad. In dit geval zou men er licht uit kunnen afleiden, dat de Synode door eenige handeling den schijn op zich zou hebben geladen, alsof zij dit recht ontkeerde. Daarvan is natuurlijk geen sprake. Onder ons, Gereformeerden, is het een uitgemaakte zaak, welke geenerlei bevestiging behoeft, dat het recht tot het indienen van een gravamen ten allen tijde wordt geëerbiedigd. Daarvan nog te reppen lijkt op water naar de zee dragen.

Geheel overbodig moet ook de tweede zinsnede geacht, waarin er nota van wordt genomen, dat het woord „klaarblijkelijk” niet in strijd, maar veelmeer synoniem is met „goede schriftuurlijke grond”. De klaarheid moet immers blijken uit de Schrift zelf.

Eveneens moet als overbodig beschouwd de toevoeging van Ds Brussaard, dat hij zich het recht voorbehoudt een voorstel tot herziening in te dienen. Dat recht heeft niet alleen Ds Brussaard, maar iedereen. Alleen zullen de pogingen gebaseerd moeten zijn op de dogmatische beslissingen van Assen.

Niet minder overbodig was zijn herinnering aan de uitspraak der Synode betreffende zijn uiteenzetting over het Schriftgezag. Hij behoefde toch niet bevreesd te zijn, dat de Synode die overigens gereserveerde uitspraak zou terugnemen?

Op en top overbodig was wel de passage, dat de Synode door haar uitspraak geenszins alle moeil-

ijkheden van het Schriftverhaal in Gen. II en III opgelost acht. Is dat niet verzekerd van het begin af, dat de eerste kerkelijke procedure over deze materie werd gevoerd? Wat zin had het dan dit nog eens in een verklaring vast te leggen?

Grootmoedig ging de Synode aan al deze overtuigende werken voorbij. Zij zinspeelde er niet op. Blijkbaar wilde zij met deze zwakheden en eigenaardigheden van Ds Brussaard geduld hebben.

Een beetje anders stond het met de verklaring van Ds Brussaard: „dat naar ik meen de uitspraak der Synode geen centrale waarheid betreft”.

Daarop is in onze Gereformeerde pers indertijd van alle kanten scherpe kritiek geoefend.

Met het oog daarop vooral zal indertijd de classis Haarlem hebben besloten deze verklaringen buiten beschouwing te laten.

Ook de Synode wilde dit blijkens haar uitspraak niet laten passeeren.

Zij gaf te verstaan, dat die zinsnede door haar niet voor haar rekening wordt genomen.

Maar dat niet alleen; zij vraakt die zinsnede, wijl zij meer verwarrend dan verhelderend moest werken.

Zij gaf daarbij als reden op; dat men hierin zonder uadere toelichting kan lezen of dat het onzeker stellen van de zinblijghaarneembare werkelijkheid der vier bekende bijzonderheden uit Genesis 2 en 3 het Schriftgezag niet raken, of dat dit Schriftgezag geen centrale waarheid zou zijn.

Inmiddels kon op goeden grond de geruststelling worden gegeven, dat dit de bedoeling van Ds Brussaard niet was.

Immers in zijn latere verklaring had hij uitdrukkelijk gezegd, dat iemand, die de bedoelde bijzonderheden onzeker stelt feitelijk in strijd komt met het Schriftgezag en dat de centrale betekenis van dit gezag door hem wordt erkend.

En dat niet alleen, maar ook tegenover de Synodale deputaten had hij dit volmondig uitgesproken.

Ofschoon daarmee de bewuste zinsnede nog niet geheel doorgelicht is, heeft zij — en dit moeten wij van Ds Brussaard gelooven — de gevreesde bedoeling toch niet.

En de Synode heeft haar oordeel hierover gegoten in zulk een vorm, dat in de toekomst niemand er een haak in kan vinden om er een afwijkend gevoelen aan op te hangen.

Want een Synode moet verder zien dan het heden.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Openbare schuldbelijdenis bij gedwongen huwelijk.

d. B. te A. vraagt, wat toch de schriftuurlijke grond mag zijn voor het eischen van openbare schuldbelijdenis bij gedwongen huwelijken, terwijl men bij andere zonden doorgaans genoegen neemt met schuldbelijdenis voor den kerkeraad.

Berust deze praktijk in de Gereformeerde Kerken op een Synodaal besluit, of op traditie?

Maakt ze geen willekenig onderscheid tusschen zonde en zonde?

Wordt er wel ergens in de Schrift vonnis gesproken over de gemeenschap, die een huwelijk noodzakelijk maakt?

Valt ze wel metterdaad onder de zonde tegen het 7de gebod?

Heeft een kerkeraad het recht iemand te censureren, die in dit geval zou weigeren openbare schuldbelijdenis te doen?

Omdat ik op dit oogenblik geen andere vragen in petto heb, zal ik, in 't vertrouwen, dat ik daarmee niet tast in de rechten van een der andere medewerkers van ons blad, d. B.'s vraag met een kort bescheid beantwoorden.

1e. is de meening van d. B. als zou het eischen van openbare schuldbelijdenis, in het genoemde geval, in onze kerken algemeen zijn, niet juist. Trouwens, d. B. zelf blijkt kerken te kennen, waar deze gewoonte niet bestaat.

2e. dit verschil in praktijk bewijst reeds, dat het vorderen van openbare schuldbelijdenis in casu niet berust op een besluit der kerken in Generale Synode, maar dat de kerken de wijze van handelen, aan elkaars prudentie hebben overgelaten.

Iets, wat zich ook niet anders verwachten laat bij kerken, die elkanders vrijheid tot het uiterste eerbiedigen, en die met name in de teedere zaak der tuchtsoefening zoo weinig mogelijk algemeene bindende regelen stelden;

3e. hoe weinig ze zulke algemeen bindende regelen wilden ten opzichte van de wijze waarop, na een of andere zonde de verzoening moest geschieden, blijkt overtuigend uit Art. 75 der Kerkordening, dat, zelfs bij openbare zonden, „den vorm en de wijze waarop de verzoening tot de meeste stichting van iedere kerk” dient plaats te hebben. Ook de vraag, of ze in 't openbaar geschieden moet, overlaat aan het oordeel des kerkeraads;

4e. dat de gemeenschap, die een huwelijk noodzakelijk maakt, naar onze belijdenis in Zondag II van den Catechismus, wel waarlijk een zonde tegen het zevende gebod is, en wel één der allergerlijkste; reden, waarom het vonnis der H. Schrift

over
dit kv
5e.
van de
te vor
schoor
lijking
zonder
overwa
dit kw
deeling
met m
worde
6e.
weiger
door
ten
geef
felen,
maakt
zonder
V.

Cor
moete
ik in u
heb ik
ommerk
M te
de eers
of hel
king gr
omte
geen tij
Heeren
om mijn
den kat
Op v
strekke
niet zu
niet in

Enkele
nieuwe
en th
literatu
schen
vertaal
van h
Met
e.d. b
Noors
van h
der be
boeken
de hee
terkum
zij bre
dingen
karakte
schap,
paalde
ma er

Niet
in de
ons at
roman
vooral
geschik
boek v
dezen
zeker

De p
streken
de Gk
E.H. O
de een
Erikse
is met
Elfdal
slacht
het de
dochter
daar b
Maar i
heid o
bedach
acht v
gekreg
aan he
lij nan
doos e
kant v
voor l
't is
want z
van d
mental
die all
verder
figuren
van d
tegen
J. Da